

הרואה פרק תשיעי ברכות

סג.

עין משפט נר מצוה

פח א מיי פירא מהל' פתלה
הלכה מ סג עשין יט
עוש'ע' ארמ' ס' קנא טעף ה:
פב ב מיי סס הלכה י עוש'ע'
ג ש טעף י ופי' 5 טעף
ג:
צ א מיי פ'ד מלכות טענת
הלכה יו:
צא ד מיי פ'כ' מהל' איסורי
צילה הלכה עו סג טעף
קו עוש'ע' ארמ'ע' כ' כ' טעף
ט:
ה נמי פ'כ' מהל' קדוש
המזבח הל' מ ופי' הל' א':

תורה אור השלם

1. ויאמרו הלוים ישוע
[קרימיא ב'נ' ח'ש'ה'ק' שרביה
הודיה' שבניה' פתחה' קמו
פרכו את ? אלוים מן
העולם עד העולם ויכרכו שם
בבדוך ויגורמם על כל ברכה
תמימה ט ה
2. ויקרא אליו מלאך ה' ויאמר
אליו ה' עמך גבור הויאל:
שפטים יב
3. שמע לבקחי וז' לך ואל
הבדו ב' זקנה אמר:
משלי כב כב
4. עת לעשות לך הפרו
תורתך: תלמים יט קבו
5. יש מפור ונוסף עוד ויחשב
מישר אך למחשבו:
משלי יא כד
6. בכל דרכיך דעהו והוא
יהי ארחותיך: משלי ג ו
7. איש רעים להחזיק ויש
אבהו דבק מות: משלי יח כד
8. ואיש את קדשיו לו יהיו
איש אשר יתן לבתו לו יהיו
יהודי:
במברר ה י
9. דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם איש איש כי
תשטה אשתו ומעלה בו
קעלה:
במברר ה יב
10. והביא האיש את אשתו
אל הבתן והביא את קרנה
עליה עשירת התיפה קמו
עושים לא יצק עליו שמן
ולא יתן עליו לבנה כי מנתת
קנאת אתן ומנתת וקרין
מקורת עלן: במברר ה טו
11. ויהי שדי בצריך ויכסף
תועפות קף: איוב כב כה
12. התרפית ביום צרה אך
בצרה: משלי כ י

רבינו חננאל (המשך)

תרומה ומעשר לכהן, לומר
שלכל המנע ואינו נתן
תרומה ומעשר לכהן, לומר
שצריך לו על ידי אשתו, שני
הביא האיש את אשתו אל
הבתן, ולא עוד אלא שצריך לו
על ידי מותן שני ואיש אשר
יתן לבתו לו יהיה, אמר רבא
ואם נתן לו מהבדו שני לו
יהיה, ולו יהיה מן הרהב,
כל המשתף שם שמים בצערו,
ונתן צדקה מרובה, כופלין
פרנסתו שני והיה שדי בצריך
והכסף תועפות לך, פירוש
תועפות כפלים כדמרתם
וכפלת ותיעוף. שמוס שהוכרי,
בעת [המכנסין פור אמר, ר'
אבהו משתפי חגניה בן
אחי' ר' יהושע לגולה, פירוש
גולה פוס בריהא, כדנתן עד
שרואה את כל הגולה לפניו
מכירות האש, ואומרינן בגמ'
מאי גולה פוס בריהא, היה
מעבר שנים וקובע חדשים
בחוזה לארץ, שיגרו אחיו
ר' יוסי בן כיפר וכן בנו של
זכריה בן קבוט, אמר להם
למה באתם, אמרו לו ללמד
תורה מן, היה מכרו עליהם
אנשים הללו חכמים גדולים
בני אבות ששימשו בעודה,
כדנתן זכריה בן קבוטל אמר
פנמינה הרבה קרית לפניו
בדניאל, התחילו לומר משהו
ותן מטמאין הוא מטמא ותן
מטהרין, היה מכרו עליהם
אנשים הללו אנשים של תורה
הם, אמרו לו כבר בנייה
והיתדות להם שמה חכמים
גדולים איך יכול לשתור
להתחזקם, שלח אליהם מפני
מה אתם עושין כך, אמרו לו
פנמי מה אתה מעבר שנים
וקובע חדשים בחוזה לארץ,

תגיל דזכי תורה לציון: הפרו תורתך. מלפזרה צשעה שהכנסו
לשם שמים: הכי גרסינן ולא קבוצ קנה מינה. אם ראיית פרקמיניס
צול קבוצ וקנה מינה וקורף שסופה להתיק: פשיטא. הא דלזכי
למה לי פשיטא שלא יורה אדם הלכה צפני רבו למה ליה לאזכי
למשמע מכללל: צשענין שזין.

אם צלמ צמקוס תלמידי חכמי ורזין
גדול ממנו אל מטול עטרה לדרוש
צמקומו: כנל דרזין. אפילו לעצור
עצירה: דעפו. תן לז אם לורך
מזוה הוא כנון אליהו צהר הכרמל
עצור עליה: מחטא דלמיוסא.
צרושי"ד שלנצוי"ש שהתפירות עשויות
שורות שורות כתלמי עופנה:
להפרוע. להמלוך: אשפורופוס.
מכניס ומוציא נכסיו: כל שיש לו
פרומוס ומעשרוס ואינו נוסף לכהן
סוף שלנך לו על יוי אשפו. שנעשית
סוטה: ה"ג ויש אש קדשו לו יהיו
וסמיד ליה איש איש כי שטטה אשפו
וכפיז הוציא האיש אש אשפו: איש
אש קדשו לו יהיו. שמעכז קדשו
אללו ואינו נוסף לכהנים וללוים:
סוף שלנך לן. שנעשה עני ורזין
לכן ליטול מעשר עני: לו יהיו.
לעלמו יטרכו: המשקף שם שמים
צלערו. שמצרך על הרעה דיין האמת.
אי נמי שמצקס רחמים מלפניו:
צלריך. צלרקת: סועפות. לטון
כפילה כדמתרגמינן וכפלת ומעיק
(שמות כו): הסרפית. מדברי תורה
ציוס לרה לר כחה: ואפילו מזוה
אחשו. אם נמרפה ממנה כשצאה
לידו ולא חש להמסק צה לר כמו:
הסרפית מכל מקום. אף צמזוה אחת
משמע: מעצר שנים וכו'. ותנן אף
מעצרין את השנים אלל צהידוה
דכמיז לשכנו מדרסוס כל דרזישות
שאתה דורש לא יהו אלל צשכנו של
מקוס צפ"ק לסנהדרין (דף א'):
שגרו אחיו. לנמות ציו: כנר
צניס. שהגלת שמנו לומר גדולי הדור
הס: והלא עקיב בן יוסף עשה כן.
לנתן ציממות א"ר עקיבא כשכרמי
לנהרעא לעבד שנים צשק צמזל
האשה שהלך צעלה וצרמה (דף קכג).
ואמרו

אמרו להם והלא ר' עקיב בן יוסף עיבר שנס וקבע חדשים, פירוש, ויהיו עיבדו ישראל כמותו. ירד אמר להם אף אני אני [לא] הנחתי כמותי וירדתי, אמרו לו גדיים שהנחת נעשו תישים, כלומר נעשו חכמים גדולים, וכך אמרו לנו, אמרו לו משמנו אם חזרו בו מוטב, ואם לא יהא בנידוי.

אמר להם והלא ר' עקיב בן יוסף עיבר שנס וקבע חדשים, פירוש, ויהיו עיבדו ישראל כמותו. ירד אמר להם אף אני אני [לא] הנחתי כמותי וירדתי, אמרו לו גדיים שהנחת נעשו תישים, כלומר נעשו חכמים גדולים, וכך אמרו לנו, אמרו לו משמנו אם חזרו בו מוטב, ואם לא יהא בנידוי.

ואימא הר הציס דאסור צמנעל. ילפינן רקיקה מינייה לאיסורא
בקל וחומר אלל צית הכנסת דשרי צמנעל לא ילף רקיקה להתייה
דרקיקה מאיסא אלל ילפינן מקפנדריא לאיסורא: וצירכו שם
צנודך. צשכמלו" עוניס והמצרך אומר צרוך ה' אלהי ישראל מן
העולם ועד העולם. מפרש צמספתא

שמקנו מן העולם ועד העולם
להודיע שאין העוה"ז ועד העוה"צ
כלום אלל כפרחודור לפני הטרכלין
לכומר הנהיגו צרכותיו צוה"ז כדי
להיות רגילים לעוה"צ שכולו ארוך:
הלה אחס. שיענו פסע אחת
צשכמלו"ו: על כל הצרכות צסוף
צצכה אחרונה: וכל סימא צועו
מדעיה עצה. ולא גמרינן מיניה:
הא שמע. דגמרינן ממלךך שאמר
לגדעון: וכי סימא מלאך הוא
דקאמר ליה לגדעון. לכומר לא שאל
צשלומו ולא צרכו אלל צשלימות
קאמר מלח המקוס לצצרו שהשכינה
עמו ולא גמרינן מיניה: הא שמע אל
פכוו כי זקנה אמך. אל תבוז את
צועו לאמר מדעתו עשה אלל למוד
מוקני ישראל כי יש לו על מי ציסמוך
שלאמר עת לעשות לה': מסיפיה
לרישיה כו'. אם צלמ לדרשו למקרא
זה יש לך לדרשו יפה צין ככתיבו
לציון צהפוך: מרישיה לסיפיה עת
עשית לה' משוס הפרו. עמיס הס
לה' לעשות משפט פורעניות צעזרי
לזינו משוס דהפרו מורמך: מסיפיה
לרישיה. הפרו תורתו עושי לזינו
כנון אליהו צהר הכרמל (מלכים א יח)
שהקריז צצמה צשעת איסור הצמות
משוס דעת לעשות סייג וגדר צישכאל
לשמו על הקדוש צרוך ה'. צשעת
המנזשים. שאין חכמי הדור מרצינים
מורה לתלמידיהם פור. אחת לשנות
לתלמידיהם: צשעת המפוריס.
שהגדולים שצדור מרצינים מורה:
כננס. אחת ולא מטול צכרה עליהם
דלףך זו לכבוד שמים היא לאחוז
צמדת העונה וכתיב עת לעשות לה'
הפרו מורמך: ולא עשית דור שאין
הסורה היצנה כננס. ואל

בה בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחותיך אמר רבא אפילו לדבר עבירה
דרש בר קפרא לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה מה היא אמר
רב חסדא מחטא דתלמויותא: תניא ר' אומר לעולם אל ירבה אדם רעים בתוך ביתו שנא' איש רעים להתרועע
תניא ר' אומר אל ימנה אדם אפטרופוס בתוך ביתו שאלמלי לא מינה פוטיפר את יוסף אפטרופוס בתוך
ביתו לא לא לאותו דבר תניא ר' אומר למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה לומר לך שכל הרואה
סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין אמר חזקיה בריה דר' פרנך אמר רבי יוחנן למה נסמכה פרשת סוטה
לפרשת תרומות ומעשרות לומר לך שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנן לכהן סוף נצרך לכהן על ידי
אשתו שנאמר ואיש את קדשיו לו יהיו וסמך ליה איש איש כי תשמה אשתו וכתיב והביא האיש את
אשתו וגו' ולא עוד אלא סוף שצריך להן שנאמר ואיש את קדשיו לו יהיו אמר רב נחמן בר יצחק ואם
נתנן סוף מתעשר שנאמר איש אשר יתן לבתו לו יהיה לו יהיה ממון הרבה א"ר הונא בר ברכיה משום
רבי אלעזר הקפור כל המשתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו שנאמר והיה שדי בצריך וכסף
תועפות לך ר' שמואל בר נחמני אמר פרנסתו מעופפת לו כצפור שנאמר וכסף שדי תועפות לך א"ר טבי
א"ר יאשיה כל המרפה עצמו מדברי תורה אין בו כח לעמוד ביום צרה שנאמר והתרפית ביום צרה צר
כחכה א"ר אמי בר מתנה אמר שמואל ואפילו מצוה אחת שנאמר התרפית מכל מקום אמר רב ספרא
ר' אבהו הוה משתעי כשידד חנינא בן אחי רבי יהושע לגולה היה מעבר שנים וקובע חדשים בחוזה
לארץ שגרו אחיו שני ת"ח רבי יוסי בן כיפר וכן בנו של זכריה בן קבוטל כיון שראה אותם אמר להם
למה באתם אמרו ליה ללמוד תורה באנו הכרזין [עליהם] אנשים הללו גדולי הדור הם ואבותיהם שמשו
בבית המקדש כמותה ששינונו זכריה בן קבוטל אמר הרבה פעמים קריתי לפניו בספר דניאל התחיל
הוא מטמא והם מטהרים הוא אוסר והם מתירים הכרזין [עליהם] אנשים הללו של שוא הם של תהו הם
אמרו לו כבר בנית ואי אתה יכול לסתור כבר גדרת ואי אתה יכול לפרוץ אמר להם מפני מה אני מטמא
ואתם מטהרים אני אוסר ואתם מתירים אמרו לו מפני שאתה מעבר שנים וקובע חדשים בחו"ל אמר
להם והלא עקיבא בן יוסף היה מעבר שנים וקובע חדשים בחו"ל אמרו לו הגח רבי עקיבא שלא הגיח
כמותו בארץ ישראל א"ל אף אני לא הנחתי כמותי בא"י אמרו לו גדיים שהנחת נעשו תישים בעלי
קרנים והם שגרוננו אצלך וכן אמרו לנו ואמרו לו שמוע מוטב ואם לאו יהא בנידוי

אמר להם והלא ר' עקיב בן יוסף עיבר שנס וקבע חדשים, פירוש, ויהיו עיבדו ישראל כמותו. ירד אמר להם אף אני אני [לא] הנחתי כמותי וירדתי, אמרו לו גדיים שהנחת נעשו תישים, כלומר נעשו חכמים גדולים, וכך אמרו לנו, אמרו לו משמנו אם חזרו בו מוטב, ואם לא יהא בנידוי.

על לשותף לה' הפרו תורתך.
פירשו טעמו בנפשו דבני
מברבא ר' יוסי אמר אם
תישנו רבוי תורה בפיך אל
תבוז להם מאי טעמא (ומש"כ)
ואל תבוז כי זקנה אמר
ר' וצירא אל נוסדקה אומך
עמוד וזכרה שמים ששעה
אלקה שיהיה מורדך את
ישראל לפני מרגלים כל טעם
(ש"א א) ועלה האיש ההוא
מעירו:

על לשותף לה' הפרו תורתך.
פירשו טעמו בנפשו דבני
מברבא ר' יוסי אמר אם
תישנו רבוי תורה בפיך אל
תבוז להם מאי טעמא (ומש"כ)
ואל תבוז כי זקנה אמר
ר' וצירא אל נוסדקה אומך
עמוד וזכרה שמים ששעה
אלקה שיהיה מורדך את
ישראל לפני מרגלים כל טעם
(ש"א א) ועלה האיש ההוא
מעירו:

רבינו ניסים

עליו וילף מרמקפנדריא מה
קפנדריא בכנסת אסור, אף
(נעל [ניקוק] בכנסת אסור.
ופריך כי נהא, מה נהא לילף לה
מעל הכי אנא ליכנס מעלי,
דנניא אל יכנס בהר הבית
במקל צמירובמנעלו ובהבילי
ובמעות צורזין לו (ו) סבינו
[ו] בבגדו ובאפנדריאמושפתל
לאחריו ולא ישנו קפנדריא,
ורקיקה מקל וחומר, והלא
דברין קל וחומר ומה מעל
שאין בו דרך ביזיון אמר תורה
של נעלך מעל רגלך, רקיקה
שהיא דרך ביזיון לאם לך שכן,
ר' יוסי בר' יהודה אומר כי
אין לבוא אל שער המלך
בלבוש שן, והלא בריים קל
וחומר ומה שן שאינו מוטב
לפני בשר דם כן, רקיקה
שהיא מאותה לפני בשר דם,
על אחת כמה וכמה לפני
מלך המלכים שהיא מאוסה.
ומקשינן ויאמר בהר הבית
דאיסי מנעל ונילף רקיקה
מנעל לאיסורא, בית הכנסת
דמנעל שרי ונילף רקיקה
מקפנדריא, מה קפנדריא
בכנסת נמי איסורא אף רקיקה
בכנסת איסורא, ומשנינן אלא
רבא דשרי רקיקה בכנסת
אמר לך כי ביתו, מה
ביתו קפנדריא קפיד, אמנעל
וארקיקה לא קפיד, אף בית
הכנסת קפנדריא הוא דאיסי
אבל מעל ורקיקה שרי.
וק"ל כרבא דמנעל ורקיקה
בבהכ"ז לא איסור, ואי רקיקה
כי איסטלין אסור, פרי' כל
חומת הכרכות שהיו בעולם,
היו ואומרינן מן העולם,
משקלקלו המינים ואמרו אין
עולם אלא אחי, התקינו שיהו
אומרינן מן העולם ועד העולם.
ירושלמי תני לא הוי עונין
במקדש ומה הוי אומרינן בדרך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד.
ותו רבנן... ונחל הזקן אומר
בשעת המכניסין פור בשעת
המכניסין פור ואם דאית דור
שהתורה חביבה עליו, פור
שנאמר יש מן [מזון] נוסף עדי.
דרש בר קפרא באהר דלית
גבר תמן וכו' אמר אביי
שמע מינה באהר גבר תמן, אל
תירחי גבר, פשיטא, גבר צריכה
בשנשניהם שרוין אם הן שני
תלמידי חכמים שרוין בכנסת
וביראה אין רשא לאחד ליכנס
בגבול חבריו ולחלוץ ערו,

וכל שכן פחות ממנו, בכל דרכיך דעהו. אמר רבא אפילו לדבר עבירה, פירוש אפילו המתכוון לעשות עבירה, כיון שמישים
בריתו שהקביה יודע מעשיו נמנע, והיינו דכתיב והוא יישר ארחותיך. תניא ר' אומר אל ימנה אדם אפטרופא בביתו,
שמא ינהא אשתו לדבר עבירה. ורואה לדבר אשתו של פוטיפר. תניא אמר ר' למה נסמכה פרשת שוטה לפרשת נזיר,
לומר לך הרואה שדבר בקלקולה יזיר עצמו מן היין, ומשמיה דר' יוחנן אמרו למה נסמכה פרשת שוטה לפרשת

הגוי (ב' א) תפנית חזי: סוטה
מ: ד) נמכות מ: א) [עולת ב'
סנהדרין ג' א) (ומספתא פ"ו
ה' א) ועי' גיטות הערוך
צברך ז' קטן, ח) ועי' מוספות
סוטה כ: ד"ה שבין וכו' אלימת
פירוש' כסוגיא דהכא, ט) [נמך
רז פפא הייע דלמתי אינשי גננא
אפוס מתמתתא רמתא קרי כן
הא הטעם בעינן, ק) קדוש פני:
ע"ש, ט) סוטה ג' א) [ומי ג' א),
ח) וימא י"ז, ט) [צנכות פ"ו
הכ"ז, ט) [דגריס י"ז],

הגוי (ב' א) תפנית חזי: סוטה
מ: ד) נמכות מ: א) [עולת ב'
סנהדרין ג' א) (ומספתא פ"ו
ה' א) ועי' גיטות הערוך
צברך ז' קטן, ח) ועי' מוספות
סוטה כ: ד"ה שבין וכו' אלימת
פירוש' כסוגיא דהכא, ט) [נמך
רז פפא הייע דלמתי אינשי גננא
אפוס מתמתתא רמתא קרי כן
הא הטעם בעינן, ק) קדוש פני:
ע"ש, ט) סוטה ג' א) [ומי ג' א),
ח) וימא י"ז, ט) [צנכות פ"ו
הכ"ז, ט) [דגריס י"ז],

לעזי רש"י

ברוש"י שלבובשי"ש
[בוירש"דיר של גבנשי"ש].
רקמה.

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

רבינו ניסים

על לשותף לה' הפרו תורתך.
פירשו טעמו בנפשו דבני
מברבא ר' יוסי אמר אם
תישנו רבוי תורה בפיך אל
תבוז להם מאי טעמא (ומש"כ)
ואל תבוז כי זקנה אמר
ר' וצירא אל נוסדקה אומך
עמוד וזכרה שמים ששעה
אלקה שיהיה מורדך את
ישראל לפני מרגלים כל טעם
(ש"א א) ועלה האיש ההוא
מעירו:

על לשותף לה' הפרו תורתך.
פירשו טעמו בנפשו דבני
מברבא ר' יוסי אמר אם
תישנו רבוי תורה בפיך אל
תבוז להם מאי טעמא (ומש"כ)
ואל תבוז כי זקנה אמר
ר' וצירא אל נוסדקה אומך
עמוד וזכרה שמים ששעה
אלקה שיהיה מורדך את
ישראל לפני מרגלים כל טעם
(ש"א א) ועלה האיש ההוא
מעירו: